

» evellam cor eorum lapideum de carne eorum, et dabo
 » eis cor carneum, ut in præceptis meis ambulent, et jus-
 » tificationes meas observent, et faciant eas¹. » Quid est
 autem quod Esther illa regina orat, et dicit, « Da ser-
 » monem concinnum in os meum, et verba mea clarifica
 » in conspectu leonis, et converte cor ejus in odium im-
 » pugnantis nos²? » Ut quid ista in oratione dicit Deo, si
 non operatur Deus in cordibus hominum voluntatem? Sed
 forte hoc mulier insipienter oravi. Videamus ergo utrum
 inaniter præmissus fuerit orantis affectus, et consecutus
 non fuerit exaudientis effectus. « Ecce ingreditur ad re-
 » gem³. » Ne multa dicamus: Et quia non ordine suo in-
 grediebatur, magna necessitate compulsa, intuitus est
 eam, sicut scriptum est, velut taurus in impetu indig-
 nationis suæ. « Et timuit regina, et conversus est color
 » ejus per dissolutionem, et inclinavit se super caput de-
 » licatæ suæ, quæ præcedebat eam. Et convertit Deus,
 » et transtulit indignationem ejus in lenitatem. » Jam se-
 quentia commemorare quid opus est, ubi Deum comple-
 visse quod illa rogaverat⁴, divina Scriptura testatur, ope-
 rando in corde regis, quid aliud, quam voluntatem, qua
 jussit et factum est, quod ab eo regina poposcerat? Quam
 Deus jam, ut fieret, exaudierat, qui cor regis, antequam
 mulieris sermonem poscentis audisset, occultissima et effi-
 cacissima potestate convertit, et transtulit ab indignatione
 ad lenitatem, hoc est, a voluntate lædendi ad voluntatem
 favendi: secundum illud Apostoli: « Deus operatur in
 » vobis et velle⁵. » Numquid homines Dei qui hæc scrip-
 serunt, imo ipse Spiritus Dei, quo auctore per eos ista
 conscripta sunt, oppugnavit liberum hominis arbitrium?
 Absit: sed omnipotentis in omnibus et judicium justissi-

¹ Ezech. xxxvi, 26 et 27. — ² Esther, xiv, 13. — ³ Id. xv, 5 et seqq. —
⁴ Id. xvi. — ⁵ Philip. ii, 13.

» mum, et auxilium misericordissimum commendavit. « Suf-
 » ficit enim scire homini, quod non est iniquitas apud
 » Deum¹. » Jam quomodo ista dispenset, faciens alios se-
 cundum meritum vasa iræ², alios secundum gratiam vasa
 misericordiæ³; quis cognovit sensum Domini, aut quis
 consiliarius ejus fuit? Si ergo ad honorem gratiæ pertine-
 mus, non simus ingrati, tribuendo nobis quod accepimus.
 « Quid enim habemus, quod non accepimus⁴? »

XXXIX. Dicimus, inquit, « sanctos Veteris Testamenti
 perfecta hinc justitia ad æternam transisse vitam, id est,
 studio virtutis ab omnibus recessisse peccatis: quia et illi
 quos legimus aliquid peccasse, postea tamen eos emen-
 dasse cognovimus. » Quantælibet fuisse virtutis antiquos
 prædices justos, non eos salvos fecit nisi fides Mediatoris,
 qui in remissionem peccatorum sanguinem fudit. Ipsorum
 enim vox est: « Credidi propter quod locutus sum⁶. »
 Unde ait et apostolus Paulus: « Habentes autem eundem
 » spiritum fidei, secundum quod scriptum est: Credidi
 » propter quod locutus sum; et nos credimus, propter
 » quod et loquimur⁶. » Quid est, eundem spiritum; nisi
 quem justique illi habuerunt, qui ita dixerunt? Dicit
 etiam apostolus Petrus: « Quid vultis jugum imponere
 » gentibus, quod neque nos portare potuimus, neque
 » patres nostri? Sed per gratiam Domini Jesu Christi cre-
 » dimus salvi fieri, quemadmodum et illi⁷. » Hoc vos non
 vultis inimici huic gratiæ, ut eadem gratia Jesu Christi
 salvi facti credantur antiqui: sed distribuitis tempora
 secundum Pelagium, in cujus libris hoc legitur; et ante
 Legem dicitis salvos factos esse natura, deinde per Legem,
 postremo per Christum quasi hominibus duorum superio-
 rum temporum, ante Legem scilicet et in Lege, sanguis

¹ Rom. ix, 14. — ² Ibid. 22. — ³ Id. xi, 34. — ⁴ I Cor. iv, 7. — ⁵ Psal.
 cxv, 3. — ⁶ 2 Cor. iv, 13. — ⁷ Act. xv, 10 et 11.

Christi non fuerit necessarius : evacuantes quod dictum est : « Unus enim Deus, unus et mediator Dei, et hominum homo Christus Jesus¹. »

XL. « Gratiam Christi, inquit, omnibus necessariam et majoribus et parvulis confitemur ; et eos qui dicunt de duobus baptizatis natum non debere baptizari, anathematizamus. » Novimus quomodo non secundum Paulum apostolum, sed secundum Pelagium hæreticum ista dicatis : parvulis videlicet baptismum necessarium, non propter remissionem peccatorum, sed tantummodo propter regnum cœlorum. Datis enim eis extra regnum Dei locum salutis et vitæ æternæ, etiamsi non fuerint baptizati. Nec attenditis quod scriptum est : « Qui crediderit et baptizatus » fuerit, salvus erit ; qui autem non crediderit, condemnabitur². » Propter quod in Ecclesia Salvatoris per alios parvuli credunt, sicut ex aliis ea quæ illis in baptismo remittuntur peccata traxerunt. Nec illud cogitatis, eos vitam habere non posse, qui fuerint expertes corporis et sanguinis Christi dicente ipso ; « Nisi manducaveritis carnem meam, et biberitis sanguinem meum, non habebitis vitam in vobis³. » Aut si evangelicis vocibus cogimini confiteri, nec vitam salutemque posse habere parvulos de corpore exeuntes, nisi fuerint baptizati ; quærite cur compellantur non baptizati secundæ mortis subire supplicium, judicante illo qui neminem damnat immeritum ; et invenietis quod non vultis, originale peccatum.

XLI. « Eos etiam qui dicunt, inquit, baptisma non omnia peccata delere, condemnamus ; quia scimus plenam purgationem per ipsa mysteria conferri. Hoc dicimus et nos : sed parvulos quoque per ipsa mysteria, primæ nativitatis et obnoxie successionis vinculis solvi, non dicitis vos. Propter quod de Ecclesia Christi, quæ hoc antiquitus

¹ Tim. II, 5. — ² Marc. XVI, 16. — ³ Joan. VI, 54.

tenet, oportet ut sicut alii hæretici segregemini et vos.

XLII. Jam vero quod ita concludit epistolam, ut dicat : « Nemo ergo vos seducat, nec se negent impii ista sentire. Sed si verum dicunt, aut audientia detur, aut certe isti ipsi episcopi, qui nunc dissident, damnent quæ supra dixi cum Manichæis ista tenere, sicut nos ista damnamus quæ de nobis jactant ; et fit plena concordia : quod si nolunt, scitote eos esse Manichæos, et ab eorum vos abstinete consortiis : » contemnendum est potius quam refellendum. Quis enim nostrum dubitat anathema dicere Manichæis, qui dicunt a bono Deo nec homines, nec nuptias institutas, nec Legem datam, quæ per Moysen Hebræo populo ministrata est ? Sed et Pelagianis non immerito anathema dicimus : « Qui tam sunt inimici » gratiæ Dei, quæ venit per Jesum Christum Dominum » nostrum¹, » ut eam dicant non gratis, sed secundum merita nostra dari, ac sic gratia jam non sit gratia ; tantumque constituunt in libero arbitrio², quo in profundum demersus est homo, ut eo bene utendo dicant hominem mereri gratiam : cum nemo bene illo uti possit, nisi per gratiam, quæ non secundum debitum redditur, sed Deo gratis miserante donatur. Parvulos autem ita contendunt esse jam salvos, ut a Salvatore audeant negare salvandos. Et hæc execrabilia dogmata tenentes et seminantes, adhuc insuper flagitant audientiam cum damnati debeant agere poenitentiam.

¹ Rom. VII, 25 ; — ² Id. XI, 6.